

Utbildningsenheten för psykologer
-En del av VGR Akademin

Årsrapport 2024

Utbildningsenheten för
psykologer – en del av VGR
Akademin

Innehåll

1. Sammanfattning.....	1
2. Kort årsrapport per kompetensutvecklingsaktivitet	3
2.1 Verksamhetsförlagd utbildning för psykologstudenter (VFU).....	3
2.2 Praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP)	3
2.2.1 Delfinansiering av utbildningstjänster PTP	4
2.2.2 PTP-program	4
2.2.3 Studierektor - Stöd till chefer och PTP-handledare	5
2.3 Specialistutbildning (STP)	5
2.3.1 Projekt specialistpsykolog i VGR	8
2.4 Yrkeslivslångt lärande	8
2.4.1 Seminarserien	8
3. Samordning av kompetensutveckling för psykologer	9
3.1 Kompetensrådet för psykologer	9
3.2 Regionalt nätverk studierektorer.....	9
3.3 Samverkan och samarbete.....	10

1. Sammanfattning

Utbildningsenheten för psykologer (UE) har funnits sedan 2018 och är en del av VGR Akademin med uppdrag att utveckla och erbjuda utbildnings- och kompetensutvecklingsaktiviteter för psykologer i Västra Götalandsregionen (VGR).

Utbildningsenheten för psykologer arbetar på uppdrag av Personalutskottet.

Uppdraget är att:

- vara ett regionalt kunskapsstöd för psykologers kompetensutveckling i VGR
- samordna och bedriva regiongemensam kompetensutveckling för psykologer i VGR
- skapa systematik och struktur för psykologers kompetensutveckling i VGR

Utbildningsenheten för psykologer arbetar med kompetensutveckling för och med psykologer och som ett kunskapsstöd för regionens chefer. Vi utvecklar och erbjuder utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser, från ny i yrket till specialistnivå och vidare i det yrkeslivslånga lärandet. Hösten 2024 tillträdde regional studierektor Katarina Malmqvist som verksamhetsansvarig för Utbildningsenheten. I samband med detta tillträdde regional studierektor Kajsa Holm som ordförande för Kompetensrådet för psykologer (KR).

Tillsammans med regionens verksamheter skapar vi förutsättningar för en god introduktion till psykologyrket genom stöd gällande verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och Praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP). Vi medverkar även till lärande, dialog och erfarenhetsutbyte genom PTP-program, specialistprogram (STP-program), kurser, utbildningsaktiviteter, kollegialt lärande och digitala träffar samt ger tillgång till samarbetsytor för studierektorer, PTP-handledare och kursansvariga. Alla aktiviteter samordnas via [hemsida](#), Personalutskottet finansierar Utbildningsenheten för psykologers verksamhet med totalt 41.5 mnkr. Den största delen av medlen används för att delfinansiera 80 PTP-tjänster och delfinansiering av utbildningsplatser på STP-program.

Utbildningsenheten för psykologer arbetar i nära samarbete med Kompetensrådet för psykologer och därigenom regionens förvaltningar, vars uppdrag är att arbeta för långsiktig och jämn kompetensförsörjning av psykologer i Västra Götalandsregionen.

Under 2024 startade Utbildningsenheten det första sammanhållna STP-programmet och [Projekt specialistpsykolog i VGR \(2022-2024\)](#) avslutades. Under projekttiden har

Utbildningsenheten tillsammans med deltagare i specialistutbildningen samt deras chefer tillsammans med kliniker och forskare och brukarrepresentanter utvecklat det som kommit att bli VGR:s sammanhållna STP-program. Detta för att säkerställa att kurserna baseras på evidens, klinisk relevans, etik och skapar förutsättningar för en patientcentrerad vård. Projektet har sammanfattats i en rapport som presenterats för Personalutskottet. Beslut har fattats om fortsatt finansiering av sammanhållen specialistutbildning i VGR.

Under 2025 kommer Utbildningsenheten ha fokus på att fortsätta driva och utveckla det sammanhållna STP-programmet. Arbetet med att fördela VGR:s PTP-tjänster och driva ett av landets största PTP-program med god kvalitet fortsätter, liksom arbetet med VFU och det yrkeslivslånga lärandet. Resultatet av den [nationella behörighetsutredning](#) kommer presenteras våren 2025. Utbildningsenheten följer utredningen och kommer att ta del av resultatet. Utredningen undersöker behov av behörighet och yrkesreglering inom hälso- och sjukvård samt tandvård.

Kajsa Holm
Regional studierektor PTP
Ordförande KR

Katarina Malmqvist
Regional studierektor STP
Verksamhetsansvarig UE

Eva Lundh
Områdeschef
VGR Akademin

2. Kort årsrapport per kompetensutvecklingsaktivitet

2.1 Verksamhetsförlagd utbildning för psykologstudenter (VFU)

VGR har ett [avtal](#) med Psykologiska Institutionen vid Göteborgs universitet, att tillhandahålla 27 VFU-platser per termin.

Under 2024 har VGR tagit emot sammanlagt 60 psykologstudenter. Studenterna har gjort sin verksamhetsförlagda utbildning inom följande förvaltningar: NU-sjukvården (NU), Sahlgrenska universitetssjukhus (SU), Sjukhusen i väster (SV), Skaraborgs sjukhus (SKAS), Södra Älvsborgs sjukhus (SÄS), Närhälsan (NH) samt privata vårdcentraler (PrV), Regionhälsan (RH) och Habilitering & Hälsa (HH). VFU-verksamheten utvärderas kontinuerligt.

Tabell 1. Antal VFU per förvaltning under 2024

	NU	SU	SV	SKAS	SÄS	NH	PrV	RH	H&H	Totalt
Antal VT24	3	9	1	0	6	2	3	2	2	28
Antal HT24	3	9	4	1	1	1	5	6	2	32
										60v

VGR har bidragit med fler VFU-platser än avtalet på grund av att Psykologiska Institutionen under året haft stora kullar av psykologstudenter.

2.2 Praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP)

Efter fem års studier på universitet ska examinerade psykologer, för att få sin legitimation, tjänstgöra ett år som psykolog under handledning av erfaren psykolog. Detta benämns PTP, vilket betyder Praktisk Tjänstgöring för Psykologer, och regleras av Socialstyrelsens föreskrifter [SOSFS 2008:34 Socialstyrelsens föreskrifter om praktisk tjänstgöring för psykologer](#)

PTP-verksamheten består av tre regionalt sammanhållna aktiviteter som syftar till att underlätta processen från examinerad psykolog till legitimerad psykolog inom hälso- och sjukvård.

- delfinansiering av utbildningstjänster (PTP)
- utbildningsprogram (PTP-program)
- studierektorsfunktion

2.2.1 Delfinansiering av utbildningstjänster PTP

Under året har sammanlagt 98 PTP-psykologer deltagit i VGR:s PTP-program. 80 av dessa PTP-tjänster är [regionalt delfinansierade](#). Utöver den regionala finansieringen väljer arbetsplatser ibland att finansiera PTP på egna medel. Detta kan tänkas bero på att det finns vakanta psykologtjänster som inte kunnat tillsättas med legitimerade psykologer, särskilt inom verksamheter bortom storstadsområden. Under 2024 har det främst varit NU-sjukvården och Södra Älvsborgs Sjukhus som själva har finansierat PTP-tjänster.

Några av PTP-tjänsterna ger möjlighet till forskning på 40% under PTP-året, så kallad Forskar-PTP. Under 2024 anställdes fyra forskande PTP-psykologer.

Tabell 2. Antal regionalt delfinansierade PTP-tjänster under 2024 per förvaltning

	NU	SU	SV	SKAS	SÄS	NH*	PrV*	RH	H&H	totalt
Antal VT24	1	6	4	1	4	11	5	3	2	37
Antal HT24	2	5	2	2	2	12	11	4	2	42

*Vårdval vårdcentral

Tabell 3. Antal PTP-tjänster totalt under 2024 per förvaltning (delfinansierade + övriga)

	NU	SU	SV	SKAS	SÄS	NH*	PrV*	RH	H&H	totalt
Antal VT24	4	7	4	1	5	11	5	3	2	42
Antal HT24	8	5	3	3	8	12	11	4	2	56

2.2.2 PTP-program

Alla PTP-psykologer i Västra Götalandsregionen erbjuds att delta i PTP-programmet. Programmet hålls samman av PTP-samordnare som ansvarar för utbildningsinnehållet. PTP-programmet består av månatliga PTP-dagar som belyser olika områden inom regionens psykologverksamheter. Under 2024 erbjöds PTP-dagar med bland annat följande teman: Introduktion, Psykologarbete inom primärvård, Psykiatri, Beroende och Habilitering samt fördjupning inom Suicidriskbedömning. PTP-året avslutas med en

gemensam avslutningsdag för PTP-psykologer, PTP-handledare och chefer. PTP-programmet består av två PTP-kullar, med start i mars respektive september. PTP-programmet utvärderas kontinuerligt. Det är glädjande att en stor majoritet av VGR:s PTP-psykologer skulle rekommendera sin arbetsplats till andra sökande. Utvärderingarna publiceras på Utbildningsenhetens hemsida.

Tabell 4. Utvärdering PTP

PTP-program	Svarsfrekvens	Utvärdering*1	Utvärdering*2
PTP HT23	26 av 42	100%	100%
PTP VT23	26 av 56	100%	100%

Procent som svarat 8 eller högre på en tiogradig skala på följande frågor: *1. Hur skulle Du bedöma din PTP-plats i helhet? *2. Skulle Du rekommendera en annan PTP-psykolog din PTP-plats? Procent som svarat 8 eller högre på en tiogradig skala.

2.2.3 Studierektor - Stöd till chefer och PTP-handledare

Inför uppstart av PTP-tjänstgöring bjuder Utbildningsenheten in chefer och PTP-handledare till information för att säkerställa att regionens PTP-tjänster efterlever Socialstyrelsens föreskrifter. PTP-handledare erbjuds under PTP-året att delta i återkommande handledarkollegier i syfte att kvalitetssäkra PTP. Kollegierna har utbildande och stödjande karaktär samt syftar till erfarenhetsutbyte mellan handledarna. Både informationsmöten och kollegier erbjuds såväl digitalt som platsbundet. Det finns även digitalt stöd för PTP-handledare via regionens lärportal.

Om svårigheter uppstår erbjuds PTP-psykolog, PTP-handledare och/eller chef stöd av PTP-studierektorer. I regionen finns ett regionalt nätverk för studierektorer, se nedan.

2.3 Specialistutbildning (STP)

STP-programmet i VGR består av Introduktionskurs, Specialistkollegium, Skriftligt specialistarbete och vetenskaplig metod och två kliniska specialistkurser med tydligt hälso- och sjukvårdsfokus: Evidensbaserad psykologisk bedömning samt Suicidologi - att möta, bedöma och behandla patienter i riskzon för suicid.

Därefter påbörjas specialisering utifrån vald specialinriktning. Varje specialinriktning har ett programupplägg med tre valbara kurser som måste godkännas av Utbildningsenheten.

STP-programmet VT25									
År 1		År 2		År 3		År 4		År 5	
VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT	VT	HT
Klinisk tjänstgöring inom vald specialitet									
INT	SPK					SSA			
	EPB	SUI	3 specialistkurser utifrån vald specialitet						

STP-programmet leder till behörighet som specialistpsykolog inom följande specialinriktningar:

- Klinisk barn- och ungdomspsykologi
- Klinisk vuxenpsykologi
- Psykologisk behandling/psykoterapi
- Neuropsykologi

För specialistbehörighet krävs minst fem års tjänstgöring inom specialistområdet på minst 50 % omfattning parallellt med utbildningen.

Kursansvariga är specialistpsykologer och docenter anställda inom VGR, vilka arbetar på uppdrag av Utbildningsenheten. Utbildningsenheten använder i första hand interna utbildare med specialist- eller forskarkompetens.

Under 2024 startade VGR sitt första sammanhållna specialistprogram (STP-program) för blivande specialistpsykologer med 20 deltagare. Deltagarna har under året avslutat första kursen på programmet, Introduktionskursen.

Tabell 5. STP-program 2024

STP-program	Antagna	Examinerade	Utvärdering
STP VT24	20	pågående	pågående

Programmet är uppbyggt av enskilda specialistkurser. Utbildningsenheten för psykologer har sedan 2018 drivit fristående specialistkurser samt specialistkollegium. Under 2024 har fyra specialistkurser som sträcker sig över en termin anordnats: Introduktionskurs (INT), Suicidologi - att möta, bedöma och behandla patienter i riskzon för suicid (SUI),

Evidensbaserad psykologisk bedömning (EPB), se tabell 6. Kursen Skriftligt specialistarbete och vetenskaplig metod (SSA) pågår under tre terminer, se tabell 7. Kursen Specialistkollegium (SPK) pågår under sex terminer, se tabell 8.

Tabell 6. Specialistkurser 2024

Kurs	Start	Antagna	Examinerade	Utvärdering*	Andel interna utbildare	Andel utbildare som disputerat
INT	VT24	23	23	95%	7 av 12	2 av 12
SUI	VT24	22	20	89%	11 av 12	2 av 12
SUI	HT24	15	13	91%	11 av 12	2 av 12
EPB	HT24	24	22	95%	10 av 12	2 av 12

*Andel som i utvärdering anger "Jag uppfattar att jag genom denna kurs utvecklat värdefulla kunskaper och färdigheter, användbara i min yrkesverksamhet". Procent som svarat 4 eller högre på en femgradig skala.

Tabell 7. Skriftligt specialistarbete och vetenskaplig metod (SSA) 2024

Kurs	Start	Antagna	Examinerade	Utvärdering*	Andel interna utbildare	Andel utbildare som disputerat
SSA	HT23	12	12	55%	7 av 9	8 av 9
SSA	HT24	16	pågående	pågående	14 av 16	15 av 16

*Andel som i utvärdering anger "Jag uppfattar att jag genom denna kurs utvecklat värdefulla kunskaper och färdigheter, användbara i min yrkesverksamhet". Procent som svarat 4 eller högre på en femgradig skala. Kommentar utvärdering SSA HT23: kursen syftar till att ge stöd i skrivandet av vetenskapligt arbete inte kliniska färdigheter.

Tabell 8. Specialistkollegium (SPK) 2024

Kurs	Start	Termin	Antagna	Antal grupper	Examinerade	Utvärdering*
SPK	HT21	Termin 6	24	4	24	90%
SPK	HT22	Termin 4-5	33	5	pågående	pågående
SPK	HT23	Termin 2-3	25	3	pågående	pågående
SPK	HT24	Termin 1	26 + 8	4 + 1	pågående	pågående

*Andel som i utvärdering anger "Jag uppfattar att jag genom denna kurs utvecklat värdefulla kunskaper och färdigheter, användbara i min yrkesverksamhet"

Specialistkurserna utvärderas kontinuerligt. Generellt är deltagarna nöjda med kurserna och hög andel uppfattar att de utvecklat värdefulla kunskaper och färdigheter, användbara i sin yrkesverksamhet. En hög andel av kursdeltagarna skulle också rekommendera kursen till en annan deltagare. Deltagarna lyfter fram att utbildarna är

kunniga och att kursinnehållet är kliniskt relevant. Vidare uppskattar de att kurserna innehåller träningsmoment i klinisk praktik och värdesätter det kollegiala lärandet.

Under året har Utbildningsenheten även arbetat med vidareutveckling och framtagande av specialistkurser som ges under 2025:Handledning - Grupphandledning och konsultation inom behandlande yrken och Barnklinisk utredning.

2.3.1 Projekt specialistpsykolog i VGR

[Projekt specialistpsykolog i VGR \(2022-2024\)](#) avslutades under året. Projektet har sammanfattats i en rapport som presenterats för Personalutskottet och ligger till grund för det sammanhållna STP-programmet. Beslut har fattats om fortsatt finansiering av sammanhållen specialistutbildning i VGR.

2.4 Yrkeslivslångt lärande

2.4.1 Seminarierien

Seminarieerien är en del av det yrkeslivslånga lärandet och vänder sig till VGR:s legitimerade psykologer. Seminarierna sker en eftermiddag i månaden och utgörs av föreläsningar och erfarenhetsutbyte.

Program 2024:

- 2024-03-05: DBT-Skills system: Att arbeta med anpassad DBT med känsloreglering och självskador vid samtidiga kognitiva svårigheter - Alexandra Santillo, Region Skåne
- 2024-04-15: OCD-behandling från primärvård till specialistvård - David Lopes, OCD-mottagning Lerum, SÄS
- 2024-05-07: Självmohändertagande för psykologer - Tina Camitz, Mottagning unga vuxna, RH
- 2024-06-04: Att utreda och bedöma små barn - Katrin Bernstad, Region Skåne
- 2024-10-08: Könsdysfori - Mia Mark. Lundstömsmottagningen, SU
- 2024-11-05: OCD-behandling från primärvård till specialistvård - David Lopes, OCD-mottagning Lerum, SÄS
- 2024-12-03: Klimatpsykologi - Paula Richter, Region Sörmland

3. Samordning av kompetensutveckling för psykologer

3.1 Kompetensrådet för psykologer

Kompetensrådet för psykologer har som uppgift att skapa likvärdiga förutsättningar för en långsiktigt jämn och högkvalitativ psykologverksamhet inom Västra Götalandsregionen. Kompetensrådet verkar på uppdrag av HR-direktören. Ledamöterna består av psykologer med lednings-, forsknings- eller samordningsuppdrag inom olika verksamhets- och geografiska områden i regionen och av regionalt övergripande studierektorer för PTP-verksamheten samt regional studierektor STP.

Kompetensrådet för psykologer har träffats vid sex tillfällen under 2024. Utöver stående fokus kring kompetensförsörjning och utbildningsfrågor har vi under året arbetat särskilt med följande frågor: inventering av handledarkompetens, uppdatering kring pågående statliga behörighetsutredning samt workshop om specialistbefattningar i VGR.

Förändringar inom Kompetensrådet: Representationen för Skaraborgs sjukhus har varit vakant under året. Sjukhusen i väster har under året bytt ledamot. Kajsa Holm har tillträtt som ordförande i Kompetensrådet.

3.2 Regionalt nätverk studierektorer

Regionens studierektorer, både på PTP- och STP-nivå, arbetar gemensamt för att säkerställa god kvalitet genom att ta fram olika stöddokument och harmonisera information och arbetssätt. Studierektornätverken hålls samman av regionalt övergripande studierektorer Katarina Malmqvist och Kajsa Holm. Regionens större förvaltningar har verksamhetsnära studierektorer. Mindre förvaltningar tar hjälp av regionalt övergripande studierektorer.

PTP-studierektor finns inom följande förvaltningar: NU-sjukvården, Sahlgrenska universitetssjukhus, Skaraborgs sjukhus, Södra Älvsborgs sjukhus, Närhälsan samt privata vårdcentraler och Regionhälsan.

STP-studierektor finns inom följande förvaltningar: NU-sjukvården, Sahlgrenska universitetssjukhus (SU), Södra Älvsborgs sjukhus (SÄS).

VGR har under åter närvarat på nationella PTP- och STP-studierektorsnätverk, samverkat med Socialstyrelsen samt deltagit på psykologstudentmässa i Karlstad.

3.3 Samverkan och samarbete

Kunskapsstöd Psykisk Hälsa (KPH): Samarbetet mellan KPH och Utbildningsenheten har haft fokus på framtagandet av nya utbildningsstrukturer.

Psykologiska Institutionen: En gemensam avsiktsförklaring, ett så kallat letter of intent, finns sedan år 2010 mellan Västra Götalandsregionen och Psykologiska Institutionen (PI), Göteborgs Universitet om utökat samarbete. Under året har frågor kring specialistkurser, uppdragsutbildningar samt klinisk forskning diskuterats. VFU-avtalet har uppdaterats och är giltigt 2025-01-01 till 2026-12-31. Avtalet omfattar fortfarande 27 VFU-platser/termin och ersättningsnivån har uppräknats något.

Samverkansråd för nationell sammanhållen specialistutbildning för psykologer: Rådet består av representanter från Psykologförbundet, universitet och regionernas nätverk för STP-studierektorer som arbetar för en nationellt likvärdig specialistutbildning. Sveriges regioner representeras av VGR, Katarina Malmqvist. Samverkansrådet instiftades 2023 och arbetar för en Nationellt likvärdig specialistutbildning för psykologer (STP) som svarar upp mot hälso- och sjukvårdens behov och integrerar såväl praktiska som teoretiska utbildningsmoment.